

111044

AN

Skautluse õppeväljadelt

3. VIHK

Skautluse õppetegevuse ülevaade 1939/40. ja lähemaid ülesandeid

Skautijuhtide õppetöö korraldamise alal oli möödunud tegevusaasta oma iseloomult erikordne, kuid järjekordselt juba neljas. Möödunud tegevusaastaga on ühtlasi pandud alus SÖK-le, s. o. Skautijuhtide Õppekeskusele. SÖK-i

kavatsuste head kordaminekut võimaldab meie skautijuhtide taseme üldine areng, mis saavutatud kõigi kasutatud võimalustega, kuid kõige enam küll skautijuhtide isiklikust tegevusinnust ja tahtest.

3. skaudi-õppejuhtide päevad Tartus Vahil 24.—26. märtsil 1940.

5-351-203 (17.11.39)

Enne kui kõnelda uudsetest kava-dest, heidame pilgu tagasi möödunud tegevusaasta tavalisele arengukäigule ülevaate saamiseks.

Arvestades erakordset olustikku or-ganisatsioonide ühendamis-kavatsuste tõttu, puudusid meie organisatsioonil vabamad võimalused kestvate sõbralik-kude välissuhete säilitamiseks endises korras. Loomulikult selle tulemusena aeti asju ainult vormilikkudes kõige vajalikumates küsimustes, kuna sisu-lise töö alal, eriti aga õppetöö kor-raldamiseks rahvusvahelisel pinnal väl-jakujunenud kõrgemate kursuste, Gil-welli loomise eeltööd pidid seisma jääma, olgugi et Eesti Skautide Male-vale need õigused personaalsel teel anti, nagu see traditsiooni kohaselt mujalgi välja kujunenud.

Kohusetundes, arvestades probleemi tähtsust, silmas pidades just meie tule-vase skautliku õppekeskuse töö kujune-mist ja head kordaminekut, tuli asuda pinna sondeerimisele, peamiselt kasuta-des isiklikke tutvusi, et võimaldada suuremal arvul meie vanematel skaudi-juhtidel osa võtta välismaistest kõr-gematest skaudijuhtide kursustest, mitte üksnes skaut-luse, vaid ka vanemskautluse ja ka hundujuhtide harus. See õnnestus täiel määral. Soome õppe-tesentrumis viibisid Gilwelli laagris kuus juhti, nimelt skm. H. Jürna, H. Tam-mart, V. Suigusaar, nskm. R. Oja ja nskm. U. Jürima, kuna hundipoegluse alal käis kursustel skm. A. Peikel. Ing-lismaal Gilwelli Pargis viibisid kursus-tel skm. J. Rajaleid ja sk. Leo Alev, kuna Shotimaa õppetsentrumis vanem-skautide Gilwelli kursustest skm. H. Michelson osa võttis. Haridusministeer-iumi Noorsoo ja Vabahariduse Osa-konna heatahtlikul vastutulekul said ka osavõtjad aineliselt toetatud.

Olemasolevatel andmetel on Gilwelli kursustest meie juhte õppelaagrid läbi teinud 17, kellest kogu kursuse on lõ-petanud senini 7 juhti. Vastava ülevaat-liku registri koostamisega on algatatud.

Meie IV. üleriigilised skau-dijuhtide kursused, mis alga-sid kalendriaastaga, lasksid 1939. a. emadepäevaks välja oma lennu, 13 osa-võtjat. Osavõtjaid üldse oli registree-ritud 54, kellest teoreetilise osa esitasid 23, kuna õppelaagrist osavõtjaid oli 10

malevast kokku 17 + lektorid. Küsi-mus, miks nii suur äralangus. Põhju-sed: ainelised, sisulised, puhkeajad ei olnud laagri ajaga kooskõlas ja üksikuil juhtudel ka tahte puudus. Kursustest osavõtjatega kirjavahetus on näidanud, et nii varem kui ka seekord puudujad puudumist kahetsevad ja loodavad kur-sused tulevikus lõpetada ja mitmed on oma lubadust juba täitnud.

Paralleelselt õppelaagriga Koitjärvel kujunes hea võimalus skautlust õpetada loengute ja õppe-laagri ja laagri tegevuse osalise vaatluse kaudu Tartu Ülikooli Kehalise Kasvatuse Insti-tuudi üliõpilastele, kes lähedu-ses NMKÜ laagris viibisid ja nende töö praksises üks osa oli usaldatud skau-tide õppetegevuse juhile.

Hundujuhtide ettevalmistuse alal toimus skaudijuhtide kursustega paralleelselt Koitjärvel (osavõtjate isiklik koosseis oli täiesti teine ja koht eemal) esimene hundujuhtide kiirkursus, millel on olnud esimese katsetusena oma osatähtsus edaspidise kava väljakujundamiseks.

Märkimist väärib ka skaudi-juhtide kursuste tunnus-märgi lõpuleviimine ja osaline välja-andmine.

Skautluse õppetegevuse selgitami-seks ja tutvustamiseks on välja lastud „Skautluse õppeväljadel“ II vihk ja on tunne, et selle väljaande järele tulevikus üha suurem tarvidus tõuseb.

Edasi vaatleme, kuidas on arenenud õppetöö korraldamine üksikutes male-vates.

Ülevaateid malevatest
(Andmed II. õppejuhtide päevadest kuni III. õppejuht. päevadeni)

Ülevaated skautliku õppetegevuse alalt kohtadelt üksikutes malevates näitavad, et töö on olnud üsna mitme-külgne ja ka mitmepalgeline, kuid kül-laltki tõhus.

Järgnevalt vaatame seda osa üksi-kute õppetegevuse harude arenemise järele.

Kursused salgajuhtidele
on teostunud Alutaguse, Narva, Nõmme, Pärnu, Rakvere, Saare, Tapa, Tallinna, Tartu, Valga ja Võru malevates (and-

med puuduvad Lääne ja Petseri malevatest), kusjuures nendest on ka h e d kursused korraldanud Alutaguse, Narva, Pärnu, Saare, Tallinna ja Tartu.

Seega kursusi salgajuhtidele peetud 11 malevas, osavõtjate üldarvuga 360!

Nii on näha, et salgajuhtide üle-malevaliste kursuste järele tuntakse

Üleriig. hundujuhtide kiirkursus 1939. a.

tarvidust, kuigi meie suund läheb seda teed, et välja kasvaks rohkesti tunnustatud rühma juhte, kes ka tegelikult rühmasid juhiksid ja rühma nõukogu, kui õppesalga kaudu suutelised oleksid salgajuhte ette valmistama nende järjekindlaks tegevuseks.

Kursusi rühma juhtidele

on korraldatud pealinnas 11 osavõtjale, kuna Narva on korraldanud 3-päevase õppelaagri rühma juhtidele.

Kursusi hundujuhtidele

on toimunud ulatuslikuma kava kohaselt sel aastal peamiselt Tartu malevas, vähemas ulatuses ka Tapal, kuna pealinnas on juhte instrueeritud, ka mõningaid muid algatusi sel teel läbi viies. Ka Narvas on toimunud juhtide instrueerimine maleva selle ala juhi kaudu, samas suunas on algatatud ka Rakveres, Valgas. Kavatsusi hundujuhtide väljaõppe alal on Harju, Järva ja Pärnu malevates, kuna Viljandis on juba skm. A. Moks'i juhtimisel mõndagi tehtud. On kindel lootus, et hundujuhtide väljaõppeküsimus võtab üha uut pinda.

Õppepäevi

juhtidele laiemas ulatuses on korraldatud Harju, Järva (40 osav.), Saare (60 osav.), Sakala, Tallinna ja

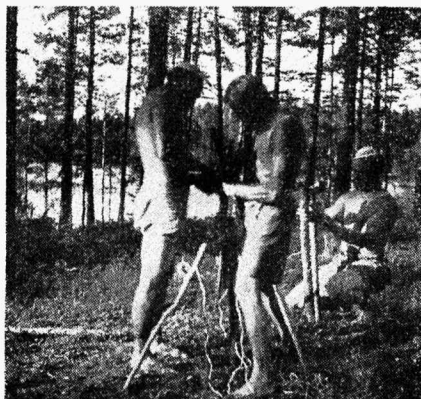
Tartu malevates. Nendest päevadest on osa võtnud kõik kohalikud juhid, mõnel korral ka salgajuhid.

Lippkondades

on salgajuhtide väljaõppele möödunud aastal juba suuremat rõhku pandud. Nii on Alutagusel, Narvas, Nõmmel, Saares, Tapal, Tallinnas ja Tartus paljudes lippkondades salgajuhtide instrueerimine ja pidev praktiline väljaõpe rühma- või lippkonna juhi kaudu kas osaliselt või ulatuslikumalt teostamist leidnud. See on tervitatav ja sinna- poole tuleb vaid õppetegevust suunata, et lippkondades enestes üha tõhusam kõigekülgnene kasvatustöö süveneks.

Huvitava uudisena tuleb ära märkida malevates alade juhtide ametisse rakendamise piüet, pannes nendele lootusi noorte juhtide väljaõppe alal kolmes harus.

Järva malevas on peetud erilisi salgajuhtide üldkoondusi heade tulemustega, kus lektoriteks lippkondade juhid. Narvas kasutatakse moodust, kus salgajuhid paari kuu tagant üle maleva kokku tulevad maleva skautide ala juhi korraldusel. Rakveres, Tallinnas, Tartus ja arvatavasti ka veel mujal on alade juhid ametis.

IV. üler. skandij. õppelaagris 1939. a. Pioneeriülesandeid.

Vanemskautluse väljaõppe alal

on pilt kurvavõitu. Ainult kahes suuremas malevas on algatusi tehtud, teised kõnelevad vaid juhtide puudu-

sest. On tunne, et SÖK-i kohus on peatselt algatada üleriigil. kursustega ka vanemskautide juhtidele ja loodetavasti see kalendriaasta vahetusel ka algab.

Üleriigil. skaudijuhtide kursused (sest 4 lendu)

on pannud tugeva aluspõhja kõikjal, nagu seda nüüd peaaegu kõigi malevate aruanded kinnitavad. Alutagusel tegelevad innukalt kõik 3 lõpetanud, Harju mal. õppejuht on näidanud tulemusi, Järvas on praegused osavõtjad kõik tegevad, Narvas on mõju, sest kõik kursuse lõpetanud juhid töötavad, Rakveres on need mehed täiel määral rakendunud; Läänes on nüüd tubli õppejuht, Petseris samuti, kuna nskm. Uus oli esimesi lõpetajaid; Saare maleva juht kui lõpetaja, tunnustab ise selle kasulikkust; Sakalas töötavad 4. kurs. lõpetajatest, Tapa tunnustab kursuste kasu, Tallinnast on lõpetanud tegelikud poiste juhid, Tartus on juhtidena tegevad enamikus kurs. lõpetanud, Valgas 1 lõpetaja täie innuga tööil, isegi Võrus.

Ka hundujuhtide 1. kirkursus (2. p.)

pole mõju avaldamata jätnud, seda kinnitavad Järva, Tapa, Sakala ja Tartu malevate aruanded.

Võib kindlasti loota, et järgnevatel aastatel üleriigiliste skaudi- ja hundujuhtide kursustel omandatud kogemused ja oskused meie skautluse arengule tõhusat kaasabi toovad, kuna käesoleval aastal on kursusteks registreerinud kaugelt üle poole saja tegeliku skaudijuhi ja kolmkümmend hundujuhti, lisaks vee kõrgemad skaudijuhtide kursused kahe tüseda salgaga, viimases eranditult meie tublimad ja vanemad skaudijuhid, skautmasterid.

Kui veel lisaks

märkida Rakvere skaudijuhtide tali-konverentsi ja Tallinna maleva juhtide nõupidamist Jänedal, oleks ülevaade antud. *Erialalistest* kursustest, mis olgugi ei kuulu otseselt õppetegevuse hulka, olgu nende iseloomustuse huvides üteldud, et peetud on kodukaunistamise, KÕ, järgu katsete, meriasjanduse, pioneeri, sanitari, rahvatantsu, võimlemise ja ka asjaajamise kursusi.

Kokkuvõtte kinnitab õppetegevuse alal stabiilsust, süvenemist ja edu.

Edaspidised ulatuslikumad kavad.

Skaudijuhtide ulatuslikuma ettevalmistuse võimaluste teoks saamine nende algatuse seisukohast pole kerkinud mitte üle öö, vaid see on kümnekonna aasta ettevalmistava töö tulemus.

Meie tundsime juba mõnda aega, et kui meie ise tõhusamaid algatusi siin ei tee, siis meie skautluse areng võib seisatada poolel teel. Takistusi oli ja

*Skm. H. Michelson,
E. S. M. Öppekeskuse juht.*

on praegugi ja üles kerkida võivad uuedki takistused, selleks et neid võita. Organisatsioonide ühendamisküsimus oli üheks segavaks asjaoluks ja osaliselt on seda praegugi. Pidime kannatusega ära ootama, kuigi see oli kogu aja vastuoluline meie noorte skautide pere tegevusinnule ja töötahtele. Kui ära nägime, et ühendamisküsimused on paljude lubaduste tõttu siiski seisatanud ja teadmata kui kauaks, ei võinud meie mitte

enam oodata. Tarvis oli tegutseda. Osaliselt möödunud Aastakoosoleku virgutavad tuuled töid selleks veel hoogu lisaks, et asuda pikemat aega ettekatsetud kavade lõplikule väljatöötamisele.

Kuidas loodi SÕK viimase paari kuu töö tulemusena, sellest kõnelevad vaid kirjavahetuse virthad. Nüüd aga võime tunnistada seda tõe, et oleme ühise koostöö tulemusena loonud Eesti skautide pere parema kasvatustöö huvides uued ja kestmamad alused. Selleks on senised üleriigilised skaudijuhtide kursused ja juhatus ümber nimetatud Skaudijuhtide Õppekeskuseks, lühendatult SÕK, vastav korralduskava avaldatud ja juba mõnda aega on tehtud eeltöid selleks, et nüüd võidakse asuda kõikjal tusedale skaudijuhtide kasvatustööle laiaulatusliku kava alusel SÕK-i juhtimisel.

Senised skaudijuhtide üleriigilised kursused sisustatakse praktilises osas veelgi otstarbekamalt ja laiendatakse need ringkondadele. Sel aastal peetakse vastavad õppelaagrid Põhja- ja Lõuna-Eestis. Esmakordne ülemaaline hundujuhtide kursus toimub sel aastal ühes kursuses, mille laager toimub arvatavasti Lõuna-Eestis.

Kuna olustikud erakordsetel aegadel takistavad omi skaudijuhte saatmast välismaale kõrgematele kursustele, toimub esimene kõrgem skaudijuhtide kursus Eestis alates aprillikuust vastava statuudi kohaselt, kusjuures 10-päevane õppelaager toimub kesksuvel.

Oma õppekeskuse püstitamiseks on meil teatud võimalusi avanenud, kas need võimalused loovad iseseisva õppekeskuse, on veel lahendamisel. Igal juhul tehnilise varustise soetamiseks on võimalused olemas ja sellest kõljest on kursuste korraldamine kindlustatud.

SÕK-i juhtkond, kõigi kolme haru kursuste läbiviimiseks ja üldisteks õppetegevuse küsimuste autoriteetseks lahendamiseks ja korraldamiseks on koostatud ainult vastavate eelteadmistega ja tunnustust omavatest juhtidest, kes lõpetanud kõrgemad skaudijuhtide kursused või muu kõrgema erihariduse kohase

õppeasutise kursuse lõpetanud isikutest. Nende hulgast moodustus juhatus, kuna SÕK-i juhataja kinnitamine toimus eraldi samas korras.

Sellega pole mitte öeldud, et SÕK ei vajaks veel teisigi kogemustega juhte, kes olgugi tunnustuseni pole jõudnud, kuid omavad kvalifitseeritud teadmisi üksikute alade lektorite ja abijõudu-

Skm. H. Paalman, SÕK-i liige, Kõrg. skj. kursuste lektor.

dena. Olgu märgitud, et suures enamuses jõud on leitud skaudijuhtide perest.

Üks valus koht on vanemskautluse probleem. See oli ka SÕK-i korralduskavas arvestatud ja püsima jäänud ringkonna või esimesel korral loomulikult ülemaalises ulatuses korraldatavate kursuste näol. Sel aastal läheksime üle oma võimete, sellepärast võime aga loota, et juba järgmise kalendriaasta vahetusel võime alustada ka vanemskautide juhtide kursustega, seniks peavad meil selguma kursuste kavade lähemad põhijooned. Senised kogemused näitavad, et malevate töös on vanemskautide juhtide alal täielik korraldamatus, SÕK-i energiline tegevus loodetavasti toob siingi parandust.

Teatavasti kutsuti Peastaabi poolt äsja uuesti ellu skautluse alade juhid, keda SÖK loodab ära kasutada, et malevates õppetegevuse sisemise korraldamise alal mõnevõrra edasi jõuda. Siin juures, eduka tööjärje huvides tuleks kaalumisele võtta alade juhtide vabastamine muudest koormavatest ülesannetest skautluse tööpöllul.

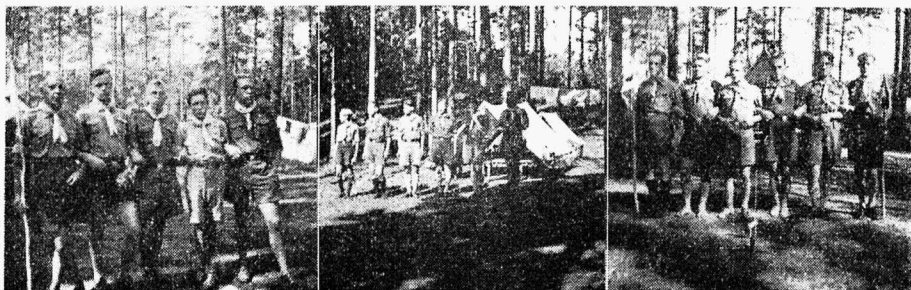
Tänutundes märgin ära malevates õppetegevust korraldajate õppejuhtide ja nende abiliste tööd. Nendest meestest on lihkese aja kestel kujunenud tihe ring, kes on paljugi korda saatnud, kuid seisab üha suuremate ülesannete eel.

Skautlus on vaba, suur ning loomulik mäng poistele, hoime ja arendame teda sellisena. Hoidume leigusest ja loidusest ja virgutame, kus vaja. Kuid hoiame ka eemale ebaloomuliku ja kunstliku pinevuse tekitamisest, s. o. hoidume üleorganiseerimisest, mis võiks segavalt häirida loomupärast kasvatus-tööd.

Seisame suurte kasvatuslikkude ülesannete ees ja peame siin kõige jõuga üksteist abistama ja toetama.

Skm. H. Michelson.

Tartu, 30. III 40.

IV. üleriigil. skaudijuhtide kursuste laagris:
 „Rebased“ „Öökullid“ „Kööd“

Skaudijuhtide kursuste uus lend.

Lisaks „Skautluse õppeväljadel“ I ja II loetletud 40 nimele on üleriigil. skaudijuhtide kursused lõpetanud möödunud Emapäevaks:

41. Vanker, Viktor	Tartu
42. Savi, Karl	Tartu
43. Roorand, Heino	Tartu
44. Dobrohotov, Igor	Tallinn
45. Multer, Edgar	Tallinn
46. Martinson, August	Pärnu
47. Vaks, Otto	Narva
48. Afanasjev, Konstantin	Narva
49. Bruns, Paul	Alutaguse
50. Laik, August	Lääne
51. Kuusk, Robert	Tapa
52. Jõe, Siimo	Lääne
53. Saari, Elev	Narva

Peale nende järgneb peatselt veel üksikute lõpetajate tunnustamine, mis tõstab lõpetajate arvu 60 lähedale.

E. Sk. Mal. Õppekeskuse (SÕK) koosseis: istuvad vasemalt: skm. E. Pavelson, skm. H. Paalmann, skm. H. Michelson ja skm. R. Tõnuri; seisavad: skm. H. Tammar, skm. A. Peikel, skm. E. Ots. Pildilt puuduvad: skm. H. Haamer, hr. H. Niiler, skm. K. Luuga ja nskm. R. Uus.

Väljavõte Eesti Skautide Maleva Peastaabi 12. III 40. a. ringkirjast nr. 15.

Peastaabi poolt 9. XII 36. a. otsusega ellu kutsutud Eesti Skautide Juhkide Kursuste Juhatus nimetatakse ümber Eesti Skautide Maleva Skautjuhtide Õppekeskuseks. Skautjuhtide Õppekes-

kus allub Peastaabile Eesti Skautide Malevas õppetegevust juhtiva Peastaabi ülema abi kaudu ja teostab skautjuhtide ettevalmistust järgneva õppetegevuse töökorralduse kava alusel.

Eesti Skautide Maleva Skautjuhtide Õppekeskuse töökorralduse kava.

1. Skautjuhtide Õppekeskus, lühendatult SÕK, koosneb Eesti Skautide Maleva vanema käskkirjaga Peastaabi ettepanekul väljaõppe alal ametisse nimetatud, sellekohaseid eelteadmisi ja tunnustust omavatest skautjuhtidest. Õppekeskuse juht nimetatakse ametisse samas korras. Edaspidistel määramistel kuulatakse ära SÕK juhatuse seisukoht.

2. SÕK eesmärgiks on Eestis ette valmistada teadlikke skautjuhte salgatöö süsteemile rajatud skautliku kasvatusel põhialusel, mis on kohandatud meie oludele ja rahvuslikele ning riiklike huvidele.

3. Selle eesmärgi teostamiseks SÕK a) koostab ja esitab Peastaabile kinnitamiseks Eesti Skautide Maleva õpetegevuse kava ja eelarve järgneva aasta peale iga aasta 1. novembriks;

b) Peastaabi kinnitatud kava kohaselt korraldab ja juhib kursusi, mille lõpetajad peavad olema suutelised täie vastutustundega iseseisvalt juhtima kas hundu- karja, skautrühma või vanemskautide üksust;

c) esitab iga kursuse kohta Peastaabile aruande.

4. SÕK poolt korraldatavad kursused jagunevad:

a) kõrgem skautjuhtide kursus ehk nm. Gilwell-kursus üleriigilises ulatuses;

b) skautjuhtide kursused ringkondade ulatuses eriharudega hundu-, skaut-, ja vanemskaut-juhtidele.

5. Iga kursuse korraldamiseks vajab SÕK Peastaabi luba, mille nõutamiseks tuleb Peastaabile aegsasti esitada kursuste kava, selles ühtlasi ära tähendades kur-

suste asukoha, aja, kestuse, kursuste juhataja ja õppejõud.

6. Kõrgema skautjuhtide kursuse kestus on kaks aastat, kusjuures kursuse kava koosneb:

a) teoreetilisest osast;

b) praktilisest osast;

c) tegelikust katseajast pärast kahe elmise osa edukat sooritamist.

Praktilise osa läbiviimine toimub õppelaagris kestusega kuni 12 päeva.

7. Skautjuhtide ringkonna kursuste kestus on üks aasta, kusjuures kursuse kava on kitsapiirilisem, kui skautjuhtide kõrgemal kursusel. Skautluse harus toimub praktilise osa läbiviimine kuni 7-päevases, hundipoegluse harus kuni 5-päevases ja vanemskautluse harus kuni 6-päevases õppelaagris.

8. Kõrgemate skautjuhtide kursuste lõpetajate vanuse alamääraks on 19 aastat ja skautjuhtide ringkonna kursuste lõpetajail 17 aastat. Vanuse ülemäär ei ole piiratud.

9. Kõrgematest skautjuhtide kursustest osavõtuks on nõutav skautjuhtide ringkonna kursuste lõpetamine. Erandeid võib SÕK teha ainult neile, kes varem mujal omandanud eelteadmisi skautjuhtide ringkonna kursuste taseme kohaselt.

10. Kursuste lõpetamisel antakse Peastaabi poolt SÕK ettepanekul diplom õigusega kanda vastavat tunnust.

Alus: Peastaabi koosoleku otsus 5. veebruaril 1940. a., protokoll nr. 306.

N. K a n n
skm,

Eesti Skautide Maleva vanem.

A. G e r i n g
skm,

Eesti Skautide Maleva Peastaabi ülem.

SÕK-i isiklik koosseis:

Skm. Harri Haamer, Tartu, Riia 113.
 Skm. Konstantin Luuga, Narva,
 Skm. Herbert Michelson, Tartu, Kreutzwaldi 12—1.
 Hr. Herbert Niiler, Tartu, Näituse 9.
 Skm. Eduard Ots, Tallinn, Vene 26.
 Skm. Hugo Paalmann, Tartu, Gustav Adolfi 65—4.
 Skm. Erich Pavelson, Nõmme, Tähe 5—4.
 Skm. Adolf Peikel, Tallinn, Imanta 19.
 Skm. Henno Tammart, Kaarma, pk. 4, Saaremaal.
 Skm. Richard Tõnuri, Tallinn, Lossi plats 1-a, 4.
 Nskm. Robert Uus, Petseri, Kiriku 19.

SÕK-i juhatus.

SÕK-i juht Skm. H. Michelson.
 Liikmed: Skm. H. Paalmann.
 Skm. R. Tõnuri.
 Asemik: Skm. E. Pavelson.

Skautide malevate õppejuhid ja õppetöö korraldajad.

Alutaguse:

Harju:

Järva: õppejuht esk. A. Rannala, Paide, Raudteejaam; asemik B. Künnapas, Paide, postkast 26

Lääne: õppejuht skm. Heino Jõe, Haapsalu, Suur-Lossi 39; asemik nskm. Siimo Jõe, Haapsalu, Suur-Lossi 39.

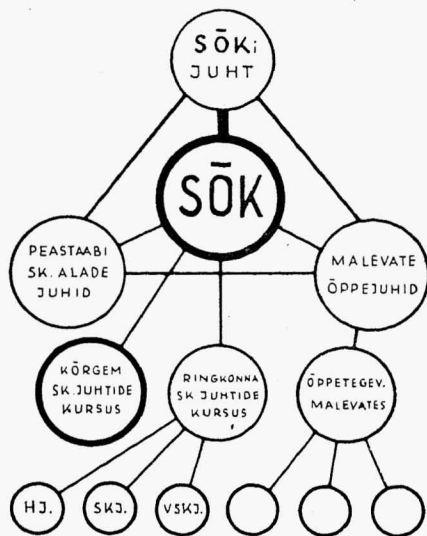
Narva: õppejuht nskm. Ott Vaks, Narva, Tallinna mnt. 2-a—6; asemik nskm. Vikt. Andra, Kreenholmi Peakontor.

Nõmme: õppejuht nskm. K. Venno, Nõmme, Liivalaia 75—6; I jsk. Kuulo Kirsipuu, Nõmme, Pärnu 84.

Petseri: õppejuht nskm. R. Uus, Petseri, Kiriku 17.

Pärnu: õppejuht nskm. Hugo Kumm, Pärnu, Rähna 6; asemik skm. Ed. Bliebernicht, Pärnu, S. Jõe 10/12; asemik Art. Rungi, Pärnu, Roheline tän. 1.

Rakvere: skm. E. Priimann, Rakvere, Pikk 24; nskm. K. Leemets, Rakvere, Küti 7; I jsk. V. Laanemägi, Rakvere, Side 8; I jsk. B. Ruus, Rakvere, Pikk 47—6; I jsk. Ants Lehist, Rakvere, Posti 13-a.

Saare: õppejuht nskm. Andrei Klaas, Kuressaare, Laadjala pk.; asemik nskm. Nik. Maripuu, Kuressaare, Garnisoni t. 15.

Sakala: I jsk. Ed. Kalam, Viljandi, Kindr. Laidoneri plats 9-b; I jsk. Manivald Järvekülg, Viljandi, Pärnu

tän. 18; II jsk. Rein Joost, Viljandi, Lossi t. 1.

Tallinn: hundujuht skm. A. Peikel, Tallinna, Vene 26; skaut. juht skm. Ed. Ots, Tallinn, Vene 26; vanemsk. juht nskm. R. Tõnnus, Tallinn, Vene t. 26; nskm. Edg. Sassi, Tallinn, Vene 26.

Tapa: õppejuht I jsk. Kaljo Taada, Tapa, Pargi 5; asemik I jsk. Robert Kuusk, Tapa, Ülesõidu 3.

Tartu: õppej. ja vanemsk. j. skm. H. Michelson, Tartu, Kreutzwaldi 12; õppej. asemik nskm. Udo Jürima, Tartu, Lai 1; skautide juht nskm. R. Keres, Tartu, Sõbra 27; hundude juht nskm. Raul Oja, Tartu, Tähe 82.

Valga: esk. Villem Kattai, Valga, Kuperjanovi 54; esk. Eug. Tuudelepp, Valga, Poska 4—4.

Võru:

Kursuste lõpetajate välistunnus.

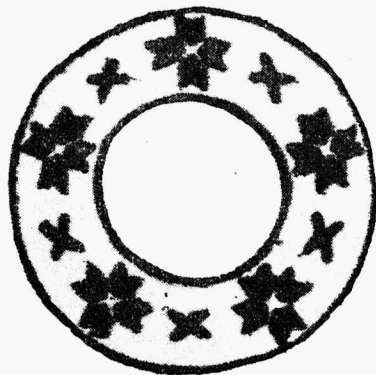
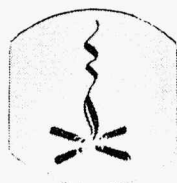
SÕK-i Skaudijuhtide kursuste lõpetanute tunnusmärgi annetamise ja kandmise kord:

1. Eesti Skaudijuhtide Kursuste lõpetanute tunnusmärk antakse Peastaabi poolt Vanema käsukirjas avaldatud Kursuste lõpetanuile ühes vastava diplomiga.

2. Märk on riidele välja õmmeldud, kahekordse ringi kujuline, valgel põhjal, ringide vahe on kaunistatud Eesti rahvusornamentidega. Märk sümboliseerib kursuste mõjuvõimu kaudu Eesti skautluse pere ühtekuuluvust ühisesse sõprusringi. Peale selle kuulub märgi juurde veel puust väljalõigatud tumedas toonis kaelarätiku rõngas, mille esiküljele on vajutatud sümboolne lõkketule vinjett.

3. Märk on peastaabi omandus, kuulub kursuste lõpetanuile alatiseks kandmiseks ja Peastaabil on õigus Kursuste juhataste ettepanekul erandjuhtudel märki ka tagasi võtta.

4. Märki kantakse skaudivormiriietuse juures, kinnitatuna kaelasideme välisesse seljapoolsesse nurka, kuna kaelasideme rõngast kantakse tavalisel viisil.

Skautijuhtide kursuste lõpetanuile välistunnus: ülal — kaelasideme rõngas, all — sümboolne väljaõmmeld. rõngas, kinnitav kaelarätiku seljapoolse välisnurka.

Kokkuvõtteid 3. skaudi-õppejuhtide päevadelt Tartus — Vahil 25.-26. märtsil 1940. a.

Välitegevus.

Rich. Tõnuri, skm.

On korduvalt rõhutatud, et noorte töö korraldamisel tuleks rohkem rõhku panna välitegevuse osale ja seda mitte ükski suvel, vaid igal aastaajal.

Skautlus oma töökavades on välitegevusele omistanud tähtsa osa.

Tegevusavaldused on suurelt sõltuvad juhust, tema initsiatiivist, organiseerimise oskusest jm.

Skm. R. Tõnuri, SÕK-i lüüge, V. skj. õppelaagri juht.

Üldiselt võiksime välitegevust jagada kolme ossa: matkamine, välivõistlused-mängud ja laagrid.

Matkamine.

Kuna matkamise tehnilised ja üldised korraldused on kõigile kättesaadavad vastava kirjanduse kaudu, eriti „Skautlikul teel“, lk. 156—158, täpsemalt aga veel sama autori poolt käsitletuna „Sport ja mäng“ II, lk. 34—44, siis neis küsimusis ma siin pikemalt ei peatuks.

Kokkuvõtlikult püstitaksin mõningaid mõtteid.

1. Peame noortes äratama huvi matkamise vastu. Omakorda annaks õhust matkamärk.

2. Tuleks noortes õhutada matkaravustuse soetamist, eriti jalatseid.

3. Tuleks korraldada, soovitav väljaspool igapäevast tegemispiirkonda, mitmesuguseid päevi, nagu suusa- ja juhtide päevi, konverentse, ekskursioone, eriti meie rahvuslikele suuretegevõtete tundmaõppimiseks jne.

4. Üksuste töökavadesse võtta vähemat kord kuus üks välitegevuse päev.

5. Võimaldada noortel hankida matkamarsruute, kus ära tähendatud vaatamisväärsamad kohad, ööbimisevõimalused jne.

Välivõistlused — mängud.

Noore iseloomu kujundamiseks on välivõistlustel-mängudel olnud määrav tähtsus, mispärast nende korraldamisel peame eriti silmas pidama reeglipärasust, ausust jm. Ei tule unustada ka suurt skautluse propagandalist tähtsust.

Meie skautide võistlused kohtadel on võtnud järjest skautlikuma ilme, tuleks vaid soovitada järjekindlust.

Teatud välivõistlused peaksid juba välja kujunenud olema traditsioonidena, nagu suuremad luure-vallutusmängud, skautalised võistlused — demonstratsioonid, rännakvõistlused (kaarti järgi orienteerumine, soovitav peamiselt vanemskautidel). Siis nn. Halli Hundi põhimõttele korraldatavad võistlused jm.

Ei tule kahe silma vahele jätta ka puht sportlikke võistlusi. Taolised on vahest meie malevais kõige rohkem käsitlemist leidnud, kuid nad ärge kujunegu ainult eliit-sportlaste üritusiks ja nn. rekordsportlastele meeldivaiks sündmusiks, vaid sellised võistlused haaraku võrdlemisi laialdasi hulki meie perest.

Isiklike kogemuste põhjal soovitaksin sportlike võistlusi korraldada sügisel, kui juba koolitööd alanud.

Laagrid.

Ei ole veel väliditud kõiki ilmnenuid puudusi, kuid aasta-aastalt on märgata laagri alal tunduvaid muutusi paremusele. Suurelt selleks kaasa on mõjunud teadlike juhtide laagrid üleriigilise õppejuhi korraldusel.

Mõningaid märkmeid laagrite kohta üldiselt.

1. Kindlalt tuleks hoiduda nn. segalaagreist, s. o. ühised hundudele-skautidele ja vanemskautidele. Otstarbeka skautliku töö korraldamise huvides oleks meil aeg sellest väärnähtest hoiduda.

2. Laager ärgu olgu „üks suur igapäevane võistlus“, igasuguste ehituste-kaunistuste aladel. Võistlused nõuavad palju energiat. Laagri ehitused-kaunistamised, olgu laagri töö-tegevuse hulgas.

3. Omistada suurimat tähelepanu laagri varustise soetamisele, samuti tähelepanu suunata varustise otstarbekale hooldamisele.

4. Kui lõkketuli võib vähepakkuvalt välja kukkuda, hoidume sellest, — huvitav mäng-võistlus või ka tavaline retk asendab seda otstarbekamalt.

5. Skaudi seaduste parim rakendus, täitmiseviis ja õhutamine nende täitmiseks on välitegevus, eriti laagrid, seepärast juhid — skaudi seaduste rakendamise ja nende elujõulisuse ja väärikuse huvides peaksime just seal, kus meie oma poistega elame, n. ö. külgekülje kõrval — omistama seda tähelepanu. Mida nad vääriavad ja mida nemad meilt kui juhtidelt nõuavad.

Ja lõpuks. Skautlik töö oleneb juhist. On juht leige — jäävad poisid külmaks. Ei ole juhil algatusvõimet — ei taha ka poisid seda omada, sest nad ei taha panna oma juhti piinlikku olukorda.

Tõeline skaudijuht sammub alati eeskujuna poiste eel.

Skaudi seaduste õpetamine.

H. Tammart, skm.

Skaudi esimeseks tarkuseks, mida tema üksusesse tulles õpib, on *skaudi-seadus*. Ühtlasi on aga ka selleks suurimaiks väärtuseks, mida ta üksusest täie mehana *lahkudes kaasa viib, skaudi seaduste täitmine* ja iseenda elu korraldamine nende, poisieas õpitud ja omandatud reeglite raamides.

Selle kõige pärast, et skaudi seadus skautlikus kasvatussüsteemis on esimene ja viimane, *a ja o*, on igal skaudijuhil vaja alati otsida uusi teid ja viise, kuidas skaudiseaduste õpetamist ja nende tegelikku kasutamist poisi elus

muuta kõrgemal määral edukaks ja tulemusterohkeks intensiivseks.

Peatuksin sellepärast selle küsimuse juures.

Seaduste õpetamisel esineb kolm peamomenti: 1) *seaduste kätteõpetamine*, 2) *seaduste rakendamine skaudipraktikasse* ja 3) *seaduste rakendamine poisi isiklikku ellu*. Kiitsamas ulatuses võiksime muidugi nimetada ainult esimest nendest seaduse „õpetamiseks“.

Skm. H. Tammart, SÖK-i liige, VI. skj. õppelaagri juht.

kuna teised oleksid siis õpitud seaduse laiendamine muule tegevusele ja süvendamine, õpitu rakendamine.

Seaduste kätteõpetamine on võrdlemisi kerge ülesanne: salgajuht pistab poisile käsiraamatu pihku ja ütleb — 10 seadust tuleb järgmiseks korraks pähe õppida. Skautlikkude tööviiside seas ei saa me sellisele moodusele ühelgi tingimusel asupäika lubada.

Kuidas siis talitada?

Talitusviis oleneb sellest, kui vanade poistega meil on tegemist. Normaalses olustikus, lippkonna süsteemis, tuleb poisile skaudiseadusi õpetada 12—14 a. vanusejärgus. Sel ajal poiss õpib ja omandab õpitut mehaaniliselt, ei suuda antavat sageli reaaleluga ühendada. Poisi tähelepanuvõime on lühiajalise kestvusega, ta armastab mängu, kiiret hoogsat tegevust.

Meil tuleks seepärast seaduse täpne sõnaline vorm: „skaut on...“ jätta

tagaplaanile ja esikohale tõsta seaduse sisu. Selleks sobib *lühike jutustus* (kuni 10 min.) poiste või neile lähedaste inimeste elust, millele järgneks arutelu ja kokkuvõttena siis hiljem seadus. Seadus tuleks, sellist viisi kasutades, lasta poistel enestel koostada. Selles ei ole midagi paha, kui poisid täpsenäoliselt skaudiseadust ei tunnegi esialgu, vaid asuvad jutustuse najal loodud *oma seaduse* täitmisele. Üleminek skaudiseadusele ei sünnita hiljem raskusi.

Juhil tuleb otsida veelgi praktilisemaid viise skaudi seaduste õpetamisel. Selleks siinkohal paar näidet!

Juht tahab käsitleda algajatega *skaudi 6. seadust*: skaut on loomade ja muu looduse sõber.

Selle asemel, et asuda jutustama poistele mingit juttu ja püüda nendes tekitada kaastunnet abitute loomade vastu talvel, milline kaua ei püsi, leidlik juht talitab järgmiselt:

a) pärast ülevaltust ütleb poistele koondusel (vastavalt olukorrale võib see osa ülesandest antud olla ka eelmise koonduse lõpul): „Igale poisile on ülesandeks, muretseda 3×3 cm suurune rukkileiva tükk.“ Asja huvitavamaks tegemiseks võib lisada eritingimusi ülesandele, määrata aja, viisi jne.

b) kui leivatükid olemas, järgneb arutelu, mida sellega võiks teha. Leitakse muidugi mitmeid asju, nii võimalikke kui võimatuid, aga üks nendest on kindlasti see, et võidakse ka abistada nälgivaid linde, oravaid jne.

c) järgneb kokkuvõtt loomade ja lindude olukorrast talvel, mida poisid täiendavad oma tähelepanekutega ja nüüd minnakse kaasa toodud leivatükikestega ühiselt linde toitma või päklikuga oravaid külastama jne.

d) pärast eelmisi toiminguid koostatakse poiste poolt seadus ja arutletakse, mida saaks teha selle seaduse täitmiseks.

Veel teine taoline näide:

Tahetakse käsitleda *skaudi 9. seadust*: skaut on kokkuhoidlik, töökas ja visa.

Parem viis on näiteks järgmine:

a) sooritatakse mingi juhuslik ühistöö (selliseid töid ja töövõimalusi leidub pea iga üksuse piirkonnas). Siin ei tule loomulikult arvesse väiksemaulatuslik abistamine, vaid ühisteenimine.

b) juht on töötasu vastu võtnud ja poistega koos arutletakse, *mida rahaga teha*, mis selle eest saada, kuidas endale ja üksusele mõningaid summasid hankida jne. ja suunitakse kogu vestlus sääraselt, et selle tulemuseks on

c) seaduse tuletamine.

Jutuajamisele eelnenud töö oli siin ainult huvi keskendajaks. Säärasel viisil omandatud seadus on aga palju püsivam, kuna siin jutuajamine seadusest on viidud ühendusse poisile reaalse maailmaga, temale sobiva töö ja tegevusega.

Samahästi saavutatakse tulemusi mõne *mänguga*, kui osatakse leida sobiv üleminek seadusele (näit. *usaldatakse* moment mängus — 1. seadus). mõne *jalutuskäiguga kalmistule* ja küünalalde süütamisega Vabadussõja sängarite haudadel (2. seadus) jne. jne.

Seaduste sõnalist vormi õpetades tuleb päälle kirjeldatud meetodi kindlasti kinni pidada veel kahest järgmisest nõudest:

1. *ühel koondusel* käsitletakse *ainult ühte skaudiseadust*.

2. järgmise seaduse juurde asudes *korratatakse ja siivendatakse* õpitut võimaluse piires.

Kui nüüd seaduste (ka üksiku seaduse) sõnaline vorm on omandatud, tuleb juhil asuda õpitu *rakendamisele skaudipraktikasse*. Selleks tuleb kasutada *igat võimalust*, mis esineb, sest vastasel korral ei kujune skaudiseadused mitte kogu skautliku töö aluseks, milleks nad ometi olema peavad.

Esimene ulatuslikum võimalus esineb siin sama koonduse lõppedes, kus poisile seadust õpetati. Hea juht kasutab õpitud seaduse sääraselt, et ta koonduse lõppedes annab poisile *vaba aja täiteks mitmesuguseid ülesandeid*.

Selliste ülesannete hulka kuuluvad näiteks:

a) võistlus poistele skautliku joonise joonistamiseks, milline kujutaks mõnda sündmust seoses õpitud seadusega;

b) tähelepanekute kalendri koostamine õpitud seaduse täitmise või mittetäitmise kohta kaasinimeste poolt;

c) kogu ajalehe väljalõikeid, kus skaudiseadus (seadused) ei leidnud rakendamist (leidsid j. m.);

d) nikerdada lauake (kepp j. m.) seaduse sisselõikega;

e) lõigata paeplaadisse skaudiseaduseid jne. jne.

Siin avaneb jälle arvutult palju võimalusi. Sellega on aga ühtlasi astutud esimene samm koondusest kaugemale. Poiss on viidud skaudi seadusele mõtlema ka väljaspool koonduse piire ja üksuse ulatust.

Koondustel enestel on alati võimalusi skaudiseadusi rakendada skaudi-praktikasse. Võimaluste poolest seisab siin esimesel kohal *mäng*.

Väga paljudesse mängudesse saab tuua sisse *usaldatavuse* momendi (1. seadus), kusjuures tuleb kontrollida ja jälgida poisi usaldusväärust ja ausust poisile märkamatu. Mitmed salkadevahelised võistlused eeldavad *abi- valmidust* (3. seadus). Samuti väljendub mängus, kuivõrd poiss on *sõbralik* (4. seadus), *rõõmus* ja *raskustele naeratalev* (8. seadus), *puhas sõnas, mõttes ja teos* (10. seadus).

Sobivaid mänge valida on juhile kerge ülesanne ja seda on siia maani kindlasti ka tehtud. Unustatakse aga üks oluline lisand mängule. Miks mitte küsida poistelt pärast mängu, *milliseid sk. seadusi oli vaja mängitud mängu eeskujulikuks mängimiseks?* Ja kui see on koos läbi arutletud, siis juhtida tähelepanu (või parem lasta poistel ise leida) puudustele, mis selle poolest mängus esinesid.

Skaudiseadus ja selle täitmine tuleb siin, pärast mängu täitmist, esikohale tõsta, enne seda aga isegi vihjed sellele jätta tagaplaanile.

Ideaalne oleks, kui juht suudaks mõne seaduse rakendada kogu koonduse käiku algusest lõpuni.

Kasutatagu ka töö vaheaegadel erilisi „*välkülesandeid*“. Need on kindla- piirilised ja kergelt täidetavad ülesanded, milliste täitmise eeltingimuseks on suur kiirus (jooks).

Näide: salk läheb vilesignaali järgi hoo vile ja pumpab kaevust ämbri vett, toob puukuurist tuppä hästilõhutava halu jne. Poisile on siin kindlasti oluline, kuidas ruttu ülesannet sooritada. Juht aga vaatab, kuidas poiss kiiruse juures skaudiseadusi täidab. Ülesande täitmise lõpul toimub arutus.

Ühisürituste sooritamisel tuleb tähele panna, kas *abistatakse* üksteist (kaasskaudi abistamine ununeb sageli ära) jne.

Sääraseid „*välkülesandeid*“ võib sooritada ka ruumis, paberi ja pliitsiga.

Näiteks: kuni juht loeb 30-ni, kirjutab iga skaut sobiva lause, milline võiks kaunistada hauakivi tema vanemate kalmul (sobiv vanematele poistele).

Hea viis oleks, kui üksus korraldaks aeg-ajalt mõne *seaduse „näidala“*.

Eelpool toodule lisaks võiks kasutada koonduste ava- ja lõputseremooniates *seaduste kooslugemist*. Siin on parem lugeda ainult mõnda seadust (ühte), kuna teised ühe lugemisel poisile niikuinii tulevad elavalt silme ette.

Juhile on vajalik alati teha tähelepanekuid enese ümbrusest. Mõni lagunenu aed, mahavarisenud värv, külmunud kaev talvel, need on olulised abilised skaudiseaduste rakendamisel skaudi- praktikasse, eriti aga hiljem skaudi isiklikku ellu.

Ei ole sugugi halb viis, kui koonduse lõpupoolel või pärast lõppu mõne eel- pool toodud näite kohta lastakse lendu säärane lause: „*sääl ja sääl on aed varisenud kõnniteele*“, „*sääl on kaev külmunud*“. Rohkem sellest ei pruugi jutustada.

Päris huvitav on aga, mida poisid teevad. Kui juht kord jõuab niikaugele, et sellise tähenduse peale poisid puudust lähevad kõrvaldama, on üsna suur samm jõutud edasi selle poole, mida nimetatakse „*tõeliseks skautlikuks teeks*“.

Aga siis on ka osaliselt *seadused rakendatud* juba *poisi isiklikku ellu*. Viimane on keerukaim ja raskeim etapp seaduste õpetamisel. Selle teevad edukalt läbi kahjuks ainult osa poistest.

Et aga osaliseltki ideaali saavutada, s. t. skaudi seadusi poisi isiklikku ellu rakendada, selleks on olulised kaks tähtsat asja juhi juures: 1) juhi *eeskuju* ja 2) *kontrolli teostamine*.

Kontroll, kuidas poiss skaudiseadusi täidab enese igapäevases elus. See toimub poisiga sõbralikult läbi käies, tema vanematega juteldes, tema kodu külastades, temaga pärastlõuna tundidel ja vabadel pühapäevadel ühes viibides. See on sõprade vaheline asi — ja on ju ometi vana tõde, et sõbrad mõjustavad üksteist suurimal määral.

Olen algsa käsitletud, väljades peamiselt talvistest piiratud oludest. Väli- tegevus, eeskätt laager, võimaldab samu asju korrata mitmeti edukamalt. Seda tuleb tingimata kasutada.

Alati ja igal pool tuleb aga *piüüda lähemale praktilisele käsitusviisile*. Tuleb piüüda tekitada seaduste õpetamisel poisile tugevaid, ununematuid muljeid.

Ei saa unustada, et salgajuhid on samuti noored poisid. Nende sõnal on sageli liialt väike mõju. Toimetuste ja tegevusega aga on nad võimelised seaduste mõtet edukalt edasi andma. Säärasel viisil ei omandata aga seadust halvemini kui teoretiseerides.

Praktilised tööd ja mudelite valmistamine.

Ad. Peikel, skm.

Praktiliste tööde peamine tähtsus skautlikus tegevuses seisab noores peituv tegevustungi arendamises tööarmastuseks, mis temale enesele kui ka kaasinimestele on kasuks ning edaspidise heaolu pandiks.

Tööks valitav ainestik olgu poiste huvide ja tarviduste ringist, nii et vajalikkude esemete valmistamine tunduks mitte nõutavana, vaid oma algatusel ettevõetavana, mille juures ollakse hoole ja andumusega.

Poisid tuleb tööle rakendada salkade kaupa. Salga tööõhtuil ei valmistata tarbeesemeid mitte üksnes omale, vaid ka salgale. Tööõhtuid on soovitatav korraldada igal kuul.

Materjalina on kasutatav puu, viiner, papp, paber, traat, kunstsarv, klaas, vitsad, nõör, plekktöösid jm. Loetletud materjaldest on võimalik valmistada mitmesuguseid tarbeesju emale, isale kui ka mänguasju vendadele-õdedele. Võib valmistada vajalikku skaudi-varustust enesele ja ka salgale ning ilustada salga-rühma kodu. Ei saa loendada esemeid, mis on võimalik valmistada, palun tutvuda raamatutega „Handbook for Patrol Leaders“, käsitöö ajakiri „Tööõppus“ (saadaval autorilt Joh. Karell, Tartu, Oa 2—3. Saadaval on 1926., 27. ja 28. a.-käik Kr. 4.75 eest) ja ajakiri „Eesti Kool“ nr. 8, lk. 561—570.

*

Skautlikus tegevuses on pioneeralia ülesandeks kasvatada mehi, kes oskavad ehitada eesti talu, eesti küla ja äärmise hädaohu korral rakendada oma oskusi vaenlase tegevuse tõkestamiseks ja takistamiseks. Tutvunetagu pioneeri tööriistadega, vastavate sõlmede ja köidistega, mitmesuguste mõõtmise võttega jne. Selleks soovitatakse lugeda Noor-

kotka käsiraamatut „Välitegevus“, lk. 173—201 ja „Pioneer eeskiri“ III ja V anne.

Pioneeritöödega tutvumiseks kui ka rühmakodu ilustamiseks valmistame mudelid neil aegadel, kui väljas ei ole veel võimalik praktiliselt tegevust teostada. Mudel annab pildi raskusist, mis tuleb ette tegeliku ehitustöö läbiviimisel ja valmistajale teataval määral kogemusi, kuidas ehitustööd teostada.

Skm. A. Peikel, SÖK-i liige, hundujuhtide õppelaagri juht.

Valmistamise viisi poolest jagunevad mudelid kahte liiki: 1. püsivad ja 2. lahtivõetavad. Püsivad on niisugused mudelid, mis kord valmistehtuina jäävad nii, kuidas nad valmis tehtud on. Halbuseks on seejuure see, et neid on võimalik ainult mõningaid valmistada, kuna ei ole ruume nende alalhoidmiseks. Seevastu lahtivõetavaid mudelid valmistades on võimalik olemasolevaist osadest mitmesuguseid kombinatsioone luua ja vajalikke võtteid õpida ning vajaduse möödudes valminud mudel lahutada ja teistele uuesti kokkuapanemiseks anda.

Mudelite valmistamisele asudes tuleb esmalt määrata kindlaks mõõt — vähendamise aste, missuguse järgi mudeli ehitamisele asuda; 2. valmistada loomutruu alus, kus ehitus võiks paikneda: oja, metsaserv, puud jne. Aluse soovitatakse valmistada paberimassis, mille valmistamise õpetus on avaldatud

ajak. „Eesti Kool“ 1938. a., nr. 9, lk. 638. Puude valmistamiseks kasutada samblikku ja tikke; 3. mudel peab olema loomutruu. Omama kõik mõõted vastavalt vähendusastmele; 4. üksikud ehitise osad voolida joonise järgi täpsed; 5. mudel-ehitise kokkusidumise j.m. tööd teha selles järjekorras, kui kirjeldus ette näeb ja kuidas ehitist tegelikuses teostatakse.

Mudeli valmistamist on võimalik läbi viia peamiselt kahel viisil: 1. iga poiss valmistab mudeli iseseisvalt või

2. iga üksik teeb valmis mudelist ühe osa ja teataval päeval pannakse mudel ühiselt kokku, kus iga poiss täidab selle juures oma ülesande.

Eelduseks on juhi enese huvi asja vastu ja tema enese oskused tööriistade õigeks käsitsemiseks. Ei oma juht aga praktilisi oskusi niivõrd, et ise suudab töötamist juhtida, kutsugu tööajaks kohale mõni spets, vanemskautide, poiste isade või kooli käsitööõpetajate hulgast, kes alati on valmis heameelega oma kaasabi pakkuma.

Väljavõtteid III üleriigiliste skaudi-õppejuhtide päevade koosolekute protokollidest 25./26. märtsil 1940. Vahil.

III üleriigilistest skaudi-õppejuhtide päevadest võtsid osa Peastaabi esindajad, Skm. Kogu ja SÖK juhatusel liikmed, Harju, Järva, Lääne, Narva, Nõmme, Petseri, Pärnu, Rakvere, Saare, Sakala, Tallinna, Tapa, Tartu, Valga ja Võru Skautide Malevate õppejuhid ja nende asemikud või abistajad koguarvult 54. Vabakuulajatena võttis koosolekutest osa 8 skaudi juhti ja -sõpra. Esindajad puudusid Alutaguse Skautide Malevast.

Referaadi ettekandmiseks saab sõna skm. E. Ots, kes refereerib teemal

„Tegutsemine lippkonna ja rühmaga“.

Lippkond kasvagu ühes skaut-alaüksusest välja; teda ei tule kunstlikult komplekteerida. Lippkonna kujunemine algab skautrühmast, millele paralleelselt võib liituda hundude kari. Raskusi tuleb töös 15—16-aastaste poistega, kes eemalduvad noorematest. Siin võiks koondada neid omaette. Juht peab oma loomulikke eeldusi, sellisel korral suudab ta kaua püsida. See on kasuks lippkonnale. Hea kontakti ja arusaamise korral saab juht teha kõike, mis näib talle tarvilikuna. Ta on peremees. Lippkonna juht on tavaliselt mõne alaüksuse juhiks. Siin on loomulik, kui ta oleks vanemskautide juhiks, sest tavaliselt on lippkonna juhiks kõige suuremate kogemustega juht, keda vajavad

eeskätt just vanemskautid. Igal juhul tuleb tal rühma ja karja juhile jätta nende alal tegevusvabadus. Vanemskaute tuleb rakendada lippkonnas ja võimaluse korral malevas neile sobivatele ametikohtadele. Lippkonna staapi kuulugu nõuandjatena ka lippkonna mitteaktiivsed masterid. Erandjuhtudel moodustatagu koos salgajuhtidega suurnõukogu. Suhe üksikute üksuste vahel peaks olema perekondlik-hoolitsev. Ei tohiks liialdada lippkonna ühisüritustega. Neid tuleks lubada vaid pidulikel üksikjuhtudel. Siis võib lüüa igas vanuses poisid segamini. Juhid ei tohi sellisel juhul aga lahkuda oma alaüksuste, eriti nooremate juurest. Üksuse kodu üürimine on tülikas. Kui seda eriti soodsail tingimusil ei saa, tuleks sellest loobuda ja mitte veeretada noorte eneste kanda üürikulud. See käib üle jõu. Parim kui lippkond saaks hankida omale püsiva ruumi. Igal kodul olgu kodukord. Skaudi kodu olgu vaid skautlikuks tegevuseks. Ruumides jäägu igale üksusele oma mõistlik omapära.

Majanduse alal igal summal olgu oma eelarve Tuleks loobuda liiga paljude huviõhtute korraldamisest eriti lippkonna kulul ja nende asemel muretseta varustust. Vanemateks tuleks valida silmapaistvad tegelased. Tähtis, et liikumisel on ka head eestkostjad seltskonnas. Aktiivne kontaktpidamine vanematega on lippkonna juhi ülesanne.

Lippkonna nimeks valitagu eesti-pärane ja iseloomustav nimi. Lipp olgu hea. Iga aasta tuleks tähistada lippkonna aastapäeva. Erilist rõhku tuleb panna töötuseandmise pühalikkusele, kaldumata liigsesse müstikasse.

Skautrühm on lippkonna süda. Selle juht olgu algatav, organiseeriv ja kõike läbiviiv. Ta peab suutma poisitaga kaasa elada. Juht peab poisse hästi tundma ja neid väärikalt ja ühtlasele kohtlema. Tähtsaim ülesanne on tal salkade töö korraldamine ja salgajuh-tide tööle ettevalmistamine. Salgajuh-tide nõupidamised olgu tarkuse ammutamise kohtadeks. Rühmajuht teostab siin väljaõpet igal alal. See salgajuh-tide salk kujunegu mustersalgaks ja käigu koos igal nädalal korra. Tarvilik on kontakt koduga. Juht leiab siis vanemate hulgas alati usaldust. Siin aga ei tohi jõukamaid kodusid eelistada. Tarvilik on ka õppetöö kontroll. Töö kindla suuna ja pideva teostamise huvi-des olgu lippkonna juhil pikemaajaline üldjooneline töökava.

Referaadi ettekandmiseks saab sõna *skm. E. Pavelson*, kes refereerib teemal:

„Salga töö eriti sisetegevuse osas“.

Pikkade aegade ja võitluste tulemu-sena on asutud meil salga töö süsteemi-le. Salgasüsteemi paremuseks on poiste lähema tundmise võimaldamine ja katsete põhjal selgunud töö parem kvaliteet. Salgatöö võimaldab iga poissi tööle rakendada. On teostatav laboratoorne töösüsteem. Salga tegevus avaldub peamiselt koondustes. Koondu-se normaalkava koosneb ikka pisikes-dest osadest, nimelt: avamine, ülevaa-tus, skautlikud teadmised, organisatsi-onilised pisiteadmised, hüüud, kes-kustelu ja laulud, lõpetamine. Siin võib kava erinev olla algajate ja järguskau-tide vahel. Kava pisiosalise koosseisuga ja vaheldusega kohandume poisi iseloo-mule. Iga poiss leiab siin endale mi-dagi huvitavat. Koosoleku avamine on poiste mõtete ühte rööpasse viimiseks, ta ei tohi olla pikk. Ülevaatus on väga oluline, tähtis on vorm ja tema korra-likkus. Järgnevalt mingi skautlik ala 10—20 minuti kestel. Rõhku panna praktilisele teostamisele. Rääkimisest on siin üksi vähe. Igal koonduisel olgu praktilise ala kõrval ka midagi vaid puht skautlikku. Laulu ja hüüdeid on

tarvis, et kõiki poisse kõnelema ja kaasa tegelema panna. Sellele võiks järgneda uuesti mingi skautlik ala. Koondu-s lõppegu ümmariku lõpetamistseremooniaga, mitte lihtsa laialimineku-ga. Poisse huvitavatest aladest tuleks rõh-ku panna joonistamisele, õpetades seda alates lihtsatest meetoditest, ja prakti-listele pisikestele käsitöödele. Iga koon-duse pakkugu midagi uut — huvitavat.

Selle järele saab sõna referaadi ette-kandmiseks *skm. H. Paalmann*, kes refereerib teemal

„Skautliku kirjanduse käsitlemine“.

Meie eestikeelne skautlik kirjandus ulatub 100 andele. Sellest 60 prots. on ilmunud skautide väljaandel, 10—15 prots. kirjastuste väljaandeid ja 25 prots. Noorte Kotkaste väljaandeid. Juhtide jaoks on meil H. Michelsoni „Skautlus“, „Meeste ridadesse“, „Skautlikul teel“, Kärneri „Salga töö I“, Pei-keli „Huvitavasse mänguvalda I ja II“, ilmumas veel III anne, Tedersoni „Salga töö süsteem II“ ja Oja „Hundu käsi-raamat“. Ilmumisel on ulatuslikum Michelsoni „Noortejuhi põhivara“. Meil puudub täiesti teos skautluse ideoloogia alal. Oleks vajalik samasugune raamat, kui „Aids to Scoutmastership“. Sellest on meil käsikirjaline tõlge, kuid see vajab viimistlemist. Samuti puu-dub meil „Scouting for Boys'ile“ vas-tav raamat. See oleks meil hädavajalik skautluse allikana. Lähematel kuudel on ilmumas *skm. Tammartil* raamat laagri kokakunsti kohta. Juhi tegevuse juures on väga tarvilik Pavelsoni „Skau-tide mängud“ ja Michelsoni „Rühma aasta“ (tegevuskava). Inglismaal on iga skauditarkuse kohta oma erialased teosed. Üldisi käsiraamatuid on seal vähem. Meil oleks aeg mõelda tüsedama teose järele, mis oleks kohan-datud meie oludele ja pühendatud tali-sele, kevadisele ja sügisele sisetegevuse-le. Ilukirjanduse alal on viimasel ajal ilmunud rida teoseid — Ollik — Andevei „Alati valmis“ ja „Erni“, Kivistö „Mere-vangid“, Farkase „Käärivad hinged“, Molnari „Pal tänava poisid“, Palle „Ränd ümber maailma“ ja Hanseni „Si-nise tähe matkalood“. — Palun avaldada arvamusi, milliste raamatute järele on tarvidus, sest SÖK tahab koostada pi-kema aja peale raamatute avaldamise kava.

Järgnevalt saab sõna referaadi ettekandmiseks *skm. E. Priimann*, kes refereerib teemal

„Tegevusraamatud ja asjaajamine“.

Peastaabi poolt teostatud inspektsioonil selgus, et malevate sekretärid pole oma ülesande kõrgusel. Siin on põhjuseks teadmatus, kuidas töötada ja vastavate vormide puudus. Siin oleks vaja mingeid üldisi juhiseid. Tegevusraamatuid on mitmesuguseid. Tegevusraamatu sisustamine on iga sekretäri oma asi. Tegevusraamat ei tohiks olla vaid protokoll. Ta peaks olema kirjutatud jutustavas toonis. Siiski ei tohi siit täiesti kaotada protokollil osa. Oleks otstarbekas kui Peastaap korraldaks iga aasta paremate tegevusraamatute leidmiseks kontrolli ja premeeriks võimaluse korral paremaid. Iga aasta tuleks leida malevates parim tegevusraamat, kusjuures tuleks hindamisele nii raamatus näidatud tegevus kui ka raamat ise. Neist raamatuist parima oleks iga maleva kohustatud saatma teatud ajaks Peastaabile, kes leiaks Eesti parima. Asjaajamiskorra alal oleks tarvis ka ühtlustamist korras ja vormides. Sel alal oleks tarvis üldist juhendit. Juhend võiks saata laiali koos „Eesti Skaudiga“. Peastaabil olev kavand tuleks hoolikalt läbi kaaluda ja siis kiiresti laiali saata.

Referaadi ettekandmiseks saab sõna *skm. E. Ots*, kes refereerib teemal

„Juhi töövihk“.

Lähemaid andmeid pikemalt selle kohta võib leida „Eesti Skaut“ 1939. aastakäik, nr. 2. lk. 41. Töövihk on abimeheks juhi töös. Tavaliselt märgitakse loetud ja kuulud mõtteid mitmele poole juhuslikule paberile, kus nad kergesti kaotsi lähevad. Siin on otstarbekas omada erilist kaustikut, kuhu märgitakse kõik esinevad mõtted ja teated. Heade tulemuste saavutamiseks vajame aga selget pilti, selleks abimeheks, mis melle võimaldab häid tulemusi, ongi kõvakaaneline kaustik — töövihk. See sisaldagu esmalt rühma nimikirja ja juhtkonna ning poiste aadressi. Siin leidugu ka üksuste töökava. Edasi koonduste ja muude ürituste kavad, mõtted ja tähelepanekud, mis seoses teiste üritustega. Loengutel kuulud head juhised leidku kohta selles.

Joonised ja visked kaunistagu seda vihku. Siia kuuluvad ka uued laulud ja mängud ning hüüud. Võib kasutada ka „musta“ kassaraamatuna. Märkmeid on soovitatav teha tindiga. Kui aga võetakse osa mingist kursusest, siis on soovitatav kasutada eri kausta. Kui on täitunud mitu sellist töövihku, tuleks nummerdada leheküljed ja varustada sisukorraga, et ei esineks kordumisi.

Sõna saab referaadi ettekandmiseks *skm. R. Tõnuri*, kes refereerib teemal

„Skautlikud pidustused“.

Skautlikud pidustused on vajalikud propaganda mõttes ja sissetulekute hankimiseks. Et mitte pettumuste ette sattuda, olgu nad tagasihoidlikult kalkuleeritud. Eelmüük on õnnestumise pandiks. Peale pidustusi tuleb tingimata esitada aruanne. Majanduslikkuldel aladel on siin väga kasulik vanemate kaasabi. Kasvatustlikult on tähtis, et rahalised asjad õiendataks aegsasti ja täpselt. Raha tuleks hoida rahaasutistes. Käitumises pidudel peame loobuma nn. „kraadelikkusest“. Tuleb enam rõhku panna eeskava sisustamisele, kahjuks leidub meil sel alal vähe materjali. Kavas olgu lubatud nali, kuid mitte labane. Pidude ettevalmistus ei tohi võtta liiga palju aega normaalse töö arvel. Sealjuures eeskava peaks olema korralik ja hästi ettevalmistatud. Sagedased tantsupeod pole normaalseks nähteks. Aastapäevad, mis teostugu iga aasta ja Emadepäevad kujunegu ülevateks peopäevadeks. Seal teostatakse ülendused. Pidulikult tuleks kätte anda siin aastamärgid, kusjuures 5 ja 10 aasta märgid antakse üle maleva üritustel. Töötuse andmine pole skautliku pidustuse programminumbriks. See toimugu skautide endi vahel. Riiklikke ja skautlikke tähtpäevi tuleks tähistada vastavate pidulikkude koondustega. Ka jumalateenistusi ei tuleks korraldada liig sageli. Väga otstarbekad on õhtud kitsamas ringis poiste vanematega. Neid peaks vähemalt korra aastas korraldama. Koldeõhtud toimugu lippkondade vastastikuste külaskäikudega. Pidude korraldamisel loobutagu liigsest karjувast reklaamist. Üksused võiksid heaks eeskujuks võtta iga pidustuse puhastulust 10 prots. Anton õunapuu mälestussamba fondi maksmise.

Järgnevalt saab sõna referaadi ettekandmiseks *skm. H. Paalmann*, kes refereerib teemal

„Skautlik propaganda“

Igasugune pidustus ja välisesinemine kuulub propaganda hulka. Tahan eriti puudutada ajakirjanduse küsimust alades, mille suhtes meil eksitakse. Tuleb vahet teha artikli (juhtkiri või taoline) ja sõnumi vahel. Esitada saame vaid sõnumeid. Väiksemates kohtades sõltuvad sõnumite lehtepanekud isiklikudest sümpaatiatest. Selle sümpaatiavõitmiseks tuleb talitada ääretu korrektelt. Kõigile ajakirjanduse kohapealsetele esindajatele tuleb tingimata saata kirjalikud kutsed. Sõnumites sageli tahetakse liialdada. See on vää-

Sõnumi algul ei tule loetleda pikka nimestikku sündmusest osavõtjaist. See kui „tähtsaks tegemine“ ei meeldi ajakirjandusele. Kõnesid lehes pikalt ei avaldata, iseasi, kui on tegemist Valituse liikmetega. Eeskava numbraid võib esitada kirjeldavalt, kuid ilma nimeleta. Iseloomustav sisu leiab avaldamist. Tähele tuleb panna, et igasugused teisi organisatsioonid riivavad sõnumid lähedast toimetustes otsekohe paberikorvi. Sõnumeid tuleb kirjutada nii, et tavaline lugeja neist aru saaks. Mõningatel päevadel (laupäev, esmaspäev, pühade järelpäevad jne.) sõnumid ei ilmu või ilmuvad kärbitult, sest leht on neil päevil ülekoormatud. Sõnumid sündmuste kohta tulevad saata kiirelt. Vastasel korral nad ei ilmu.

Resolutsioonid.

1. III õppejuhtide päev peab soovitavaks, et Peastaap leiaks võimalikuks korraldada igaaastast võistlust aasta parima tegevusraamatu leidmiseks ja võimaluse korral ka premeerimiseks. Võistlusest osavõtt oleks malevatele kohustuslik ja nende hindamise aluseks oleks avaldatud tegevus ja tegevusraamat kui niisugune.

2. III õppejuhtide päev peab soovita- vaks korraldada igal aastal malevate vahel kas üleriiklikus või ringkondade ulatuses salkade vaheline võistlus skautlikes tegevusalades, millest malevad võtaksid osa ühesalgalisel koosseisul.

3. III õppejuhtide päev peab soovi-

tavaks, et töötatakse välja matkamärgi määramised ja avaldatakse matkamärgi omanime alused.

4. III õppejuhtide päev peab soovita- vaks, et skautide pidude puhtast sissetulekust 10 prots. saaks makstud Eesti Skautide Maleva Peastaabi juures asuvasse Anton Õunapuu'le püstitatava mälestussamba fondi.

5. III õppejuhtide päev peab soovita- vaks, et skautliku propaganda huvides igas malevas, lippkonnas ja rühmas saaks kaasa aidatud ajakirjandusele ja eriti „Eesti Skaudile“ kaastöö saatmiseks.

SÕK-i TEATED.

1940. a. õppelaagrite ajad:

Skautidejuhtide Kursuste V õppelaager toimub 21.—27. juunini Aegviidu läheduses.

Skautidejuhtide Kursuste VI õppelaager toimub 1.—7. augustini Kiidjärvel.

Hundujuhtide kursuste I õppelaager toimub 27.—31. juulini, Kiidjärvel.

Kõrgemate skautidejuhtide kursuste I õppelaager leiab aset 28. juunist kuni 8. juulini Aegviidu lähedal.

Toimetanud *skm. H. MICHELSON*. Eesti Skautide Maleva Peastaabi väljaanne.

E. K.-Ü. „Postimehe“ trükk, Tartus 1940.

SÕK-i teadaanne

kõigile kursustest osavõtjaile.

Kõigi 1940. a. kursuste õppelaagrite ajad on kindlaks määratud ja avaldatud.

SKAUDIJUHTIDE KURSUSTEKS registreeritud juhte palutakse teatada kirjalikult hiljemalt 1. maiks s. a. SÕK-i juhile (Tartu, Kreutzwaldi 12—1), kummast õppelaagrist keegi osa võtta soovib. Valikuvõimalus on jäetud kõigile.

Ühtlasi teatab SÕK, et teoreetilised tööd tulevad ära saata hiljemalt 30. päeva enne õppelaagrit. Seega on varem antud tähtajad, arvestades osavõtjate soove, tühistatud.

HUNDUJUHTIDE KURSUSTEST osavõtjail tuleb aga algul antud tähtaega silmas pidada.

KÕRGEMATE SKAUDIJUHTIDE KURSUSTEST osavõtjate soove arvestades, otsustas SÕK nõuda 15 päeva enne laagri algust vähemalt teor. osas küsimuste I. sarja vastamist

E. S. M. SÕK-i juhatus.

Tartu, 23. IV. 40.